

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul de lege-cadru privind economia circulară și tranziția către utilizarea durabilă a resurselor

Capitolul I – Obiectul și scopul reglementării

Prezenta lege-cadru are ca obiect instituirea unui cadru normativ unitar, coerent și integrat pentru promovarea, implementarea și monitorizarea tranziției României către un model de dezvoltare bazat pe principiile economiei circulare. Se urmărește trecerea de la modelul economic liniar, bazat pe succesiunea etapelor extracție–producție–consum–eliminare, la un model sustenabil, în care resursele sunt utilizate eficient, durata de viață a produselor este extinsă, iar generarea de deșeuri este prevenită sau redusă semnificativ.

România se confruntă, în prezent, cu un cumul de disfuncționalități sistemice în gestionarea deșeurilor și utilizarea resurselor naturale: rata de reciclare a deșeurilor municipale se menține sub 14% (mult sub obiectivul european de 65% până în 2035), peste 75% dintre deșeuri ajung la depozitare fără sortare sau tratare, iar sistemele de responsabilitate extinsă a producătorilor sunt fragmentate și subfinanțate. Lipsa trasabilității digitale și a unor obiective naționale clare sporește riscurile de neconformitate cu cerințele europene și de declanșare a procedurilor de infringement.

Scopul reglementării este:

- a) crearea unui cadru juridic național coerent, armonizat cu legislația Uniunii Europene și cu angajamentele internaționale asumate de România în domeniul economiei circulare;
- b) transpunerea obiectivelor și direcțiilor de acțiune prevăzute în Strategia Economiei Circulare (18 august 2022) și în Planul de acțiune pentru Strategia națională privind economia circulară;
- c) reglementarea clară a principiilor, responsabilităților instituționale și mecanismelor necesare pentru atingerea Țintelor naționale și europene de prevenire a risipei, reutilizare, reparare, reciclare și valorificare a resurselor;
- d) implementarea de instrumente legislative, economice, financiare și digitale care să sprijine autoritățile publice și mediul privat în aplicarea circularității;
- e) stabilirea unui sistem de monitorizare și evaluare bazat pe indicatori de performanță și rapoarte periodice, pentru garantarea transparenței și eficienței politicilor publice.

Adoptarea acestei legi-cadru se întemeiază pe dispozițiile art. 1 alin. (5) și art. 148 din Constituția României, republicată, privind supremația Constituției și obligația respectării dreptului Uniunii Europene, precum și pe necesitatea conformării cu actele legislative europene relevante, inclusiv Directiva (UE) 2018/851, Directiva (UE)

2018/850 și Regulamentul (UE) 2020/852. Legea este concepută ca un instrument juridic fundamental, menit să fundamenteze elaborarea Planului Național pentru Economia Circulară, să armonizeze legislația existentă și să traseze un calendar clar de acțiune până în orizontul anului 2035, cu evaluări și revizuri periodice.

Capitolul II – Necesitatea și oportunitatea reglementării

1. Contextul general și premisele intervenției legislative

România se află într-un moment critic în ceea ce privește gestionarea resurselor și a deșeurilor, confruntându-se cu disfuncționalități structurale majore, confirmate atât de rapoartele interne ale autorităților naționale, cât și de evaluările Comisiei Europene. Modelul economic dominant rămâne unul liniar – extracție, producție, consum și eliminare – generând pierderi economice prin risipirea resurselor valoroase și presiuni semnificative asupra mediului, în special prin depozitarea excesivă, poluarea solului și apelor, precum și exploatarea intensă a resurselor neregenerabile.

Aceste deficiențe nu sunt doar o problemă de mediu, ci și o vulnerabilitate strategică pentru economia națională, în contextul volatilității prețurilor materiilor prime, al instabilității lanțurilor de aprovizionare și al cerințelor tot mai stricte impuse de partenerii comerciali internaționali privind sustenabilitatea produselor și proceselor.

2. Strategia Economiei Circulare și Planul de acțiune – fundamentul reglementării

La 18 august 2022, Guvernul României a aprobat Strategia Economiei Circulare, document programatic ce stabilește viziunea națională până în 2030 și alinierea României la Circular Economy Action Plan al Comisiei Europene (2020), parte integrantă a Pactului Ecologic European (Green Deal). Strategia identifică șapte sectoare prioritare (inclusiv deșeurile municipale, ambalaje, textile, construcții, mobilitate, produse electrice și electronice, alimente), stabilește obiective cantitative și calitative și propune măsuri integrate de prevenire a generării deșeurilor, reutilizare, reparare, remanufacturare, reciclare și valorificare.

În completarea acesteia, a fost elaborat Planul de acțiune pentru Strategia națională privind economia circulară, care detaliază măsuri legislative, instituționale și financiare pe termen scurt, mediu și lung, identifică instituțiile responsabile, termenele de implementare și sursele de finanțare, inclusiv fonduri europene nerambursabile (PNRR, Fondul pentru Tranziție Justă, Fondul de Coeziune, programele LIFE și Horizon Europe).

Cu toate acestea, lipsa unei legi-cadru a făcut ca prevederile strategice și măsurile operaționale să rămână în mare parte la nivel de recomandare, fără mecanisme coercitive sau de monitorizare obligatorie.

3. Deficiențele cadrului normativ actual

În prezent, reglementările privind economia circulară și gestionarea resurselor sunt dispersate în mai multe acte normative sectoriale, fiecare vizând doar anumite segmente și fără o viziune integrată, cum sunt:

- OUG nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor;
- Legea nr. 249/2015 privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje;

- HG nr. 1074/2021 privind stabilirea sistemului de garanție-returnare;
- alte reglementări specifice pentru fluxuri de deșeuri și produse.

Deficiențele majore identificate sunt:

Rata de reciclare scăzută a deșeurilor municipale – sub 14% în 2023, față de ținta europeană de 65% până în 2035;

Depozitarea excesivă – peste 75% din deșeuri ajung la groapa de gunoi fără sortare sau tratare;

Fragmentarea și subfinanțarea sistemelor REP – responsabilitatea extinsă a producătorilor este aplicată inegal și incomplet;

Lipsa trasabilității digitale a fluxurilor de deșeuri și a unui sistem național integrat de raportare și monitorizare;

Inexistența unor obiective naționale clare și cuantificabile pentru toate sectoarele relevante ale economiei circulare.

4. Obligațiile europene și riscul de infringement

Prezenta inițiativă legislativă se întemeiază pe dispozițiile art. 1 alin. (5) și art. 148 din Constituția României, republicată, și are ca scop asigurarea conformării cu actele normative europene, în special:

- Directiva (UE) 2018/851 de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile;
- Directiva (UE) 2018/850 privind depozitarea deșeurilor;
- Regulamentul (UE) 2020/852 privind taxonomia pentru investiții durabile;
- Regulamentul (UE) 2023/1542 privind bateriile și deșeurile de baterii;
- Pachetul „Ecodesign for Sustainable Products”.

Netranspunerea integrală sau transpunerea incompletă a acestor norme expune România la proceduri de infringement în temeiul art. 258–260 din TFUE, cu potențiale sancțiuni financiare consistente și suspendarea unor linii de finanțare europene.

5. Argumente pentru oportunitatea reglementării

Adoptarea unei legi-cadru privind economia circulară este necesară pentru:

a) crearea unui cadru legislativ coerent, predictibil și unitar, care să integreze obiectivele Strategiei și Planului de acțiune;

b) definirea clară a responsabilităților instituționale și a mecanismelor de coordonare;

c) instituirea unui sistem național de monitorizare, raportare și auditare;

d) corelarea legislației existente cu angajamentele europene și internaționale;

e) asigurarea unui cadru favorabil atragerii investițiilor și dezvoltării pieței de produse și servicii circulare;

f) prevenirea sancțiunilor europene și protejarea accesului la fonduri nerambursabile.

Se poate afirma faptul că prezenta lege-cadru este un instrument sistemic care va fundamenta elaborarea Planului Național pentru Economia Circulară, va armoniza legislația sectorială și va stabili un traseu clar de acțiune până în 2035, cu evaluări

periodice și mecanisme de revizuire, asigurând astfel tranziția ireversibilă a României către un model economic sustenabil și competitiv.

Capitolul III – Context legislativ și instituțional

3.1. Cadrul normativ național existent și deficiențele acestuia

În prezent, domeniul economiei circulare și al gestionării resurselor este reglementat printr-o serie de acte normative sectoriale, fiecare vizând doar anumite segmente și fără o abordare integrată la nivel național. Printre cele mai relevante reglementări se numără:

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor, aprobată prin Legea nr. 17/2023 – actul normativ principal în domeniul gestionării deșeurilor, care transpune în dreptul intern prevederi din Directiva (UE) 2018/851 și Directiva (UE) 2018/850;

Legea nr. 249/2015 privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 1074/2021 privind stabilirea sistemului de garanție-returnare pentru ambalaje primare nereutilizabile;

acte normative privind fluxuri specifice de deșeuri: echipamente electrice și electronice, vehicule scoase din uz, baterii și acumulatori, deșeuri periculoase, biodeșeuri, textile, construcții și demolări.

Aceste reglementări sunt complementare, dar fragmentarea lor normativă și lipsa unui cadru juridic unificator generează dificultăți în coordonarea politicilor publice, monitorizarea indicatorilor și aplicarea coerentă a principiilor economiei circulare la nivel național. În plus, reglementările existente nu acoperă în mod complet măsurile prevăzute în documentele strategice aprobate de Guvern.

3.2. Strategia Economiei Circulare și Planul de acțiune

Strategia Economiei Circulare, aprobată prin Hotărârea Guvernului din 18 august 2022, reprezintă documentul programatic național ce definește viziunea și direcțiile de acțiune până în 2030, în concordanță cu Circular Economy Action Plan al Comisiei Europene (2020) și cu obiectivele Pactului Ecologic European (Green Deal). Strategia identifică șapte sectoare prioritare și propune măsuri concrete pentru:

- prevenirea generării deșeurilor;
- proiectarea ecologică a produselor;
- prelungirea duratei de viață a bunurilor;
- creșterea ratei de reutilizare, reparare, refabricare și reciclare;
- utilizarea eficientă a resurselor naturale și a materiilor prime secundare.

În sprijinul acesteia, a fost elaborat Planul de acțiune pentru Strategia națională privind economia circulară, care detaliază măsurile legislative, instituționale și financiare necesare implementării strategiei, stabilește termene, instituții responsabile și surse de finanțare, inclusiv fonduri europene (PNRR, Fondul pentru Tranziție Justă, Fondul de Coeziune, programele LIFE și Horizon Europe).

Fără o reglementare legislativă cu forță juridică superioară, implementarea strategiei și a planului rămâne vulnerabilă, întrucât măsurile propuse nu sunt însoțite de mecanisme obligatorii de aplicare, sancționare și monitorizare.

3.3. Corelarea cu legislația Uniunii Europene și internațională

Prezenta lege-cadru este concepută pentru a asigura conformarea deplină și integrată cu actele normative și inițiativele strategice ale Uniunii Europene în materie de economie circulară și dezvoltare sustenabilă. Aceste instrumente constituie atât surse obligatorii de drept, cât și repere strategice pentru orientarea politicilor publice naționale.

Principalele acte și inițiative relevante sunt:

- Directiva (UE) 2018/851 de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile și Directiva (UE) 2018/850 de modificare a Directivei 1999/31/CE privind depozitarea deșeurilor. Aceste directive stabilesc ținte ambițioase pentru prevenirea generării deșeurilor, creșterea ratei de reciclare (65% pentru deșeurile municipale până în 2035) și reducerea progresivă a depozitării la maximum 10% din deșeurile municipale generate până în același an. Transpunerea lor completă necesită reglementări precise privind colectarea separată, infrastructura de reciclare, responsabilitatea extinsă a producătorului și monitorizarea performanței prin indicatori statistici comparabili la nivel european.
- Regulamentul (UE) 2020/852 privind stabilirea unui cadru pentru facilitarea investițiilor durabile (Taxonomia UE) care creează un sistem unitar de clasificare a activităților economice sustenabile din punct de vedere ecologic, pentru a ghida investițiile publice și private. Legea-cadru va integra principiile taxonomiei pentru a facilita accesul operatorilor economici din România la finanțare verde, inclusiv prin proiecte eligibile în cadrul PNRR și al fondurilor structurale.
- Regulamentul (UE) 2023/1542 privind bateriile și deșeurile de baterii impune cerințe stricte privind proiectarea ecologică, conținutul minim de materiale reciclate, etichetarea, trasabilitatea și gestionarea deșeurilor de baterii. Prezenta lege-cadru va asigura cadrul general pentru integrarea acestor obligații în politicile naționale de economie circulară, cu efect asupra producătorilor, importatorilor și operatorilor de reciclare.
- Pachetul legislativ „Ecodesign for Sustainable Products” care extinde principiile de proiectare ecologică la o gamă largă de produse, impunând cerințe legate de durabilitate, reparabilitate, eficiență energetică și conținut reciclat. Legea-cadru va crea baza pentru introducerea standardelor și cerințelor tehnice la nivel național, armonizate cu reglementările europene.
- Planul de acțiune al Uniunii Europene pentru economia circulară (2020), ce include măsuri pe întreg ciclul de viață al produselor – de la proiectare și producție, până la consum, gestionarea deșeurilor și reintegrarea materialelor în economie. Legea va transpune aceste principii în cadrul normativ național, asigurând o corelare permanentă cu obiectivele și acțiunile stabilite la nivelul UE.
- Obiectivele Acordului de la Paris și Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a ONU. Economia circulară este un element-cheie pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD), în special ODD 12 – Consum și producție responsabile și ODD 13 – Acțiune climatică. Prezenta lege-cadru va consolida contribuția României la atingerea acestor obiective globale, integrând măsuri de tranziție justă și protecție a mediului.

Prin adoptarea acestei legi-cadru, România își îndeplinește nu doar obligațiile de transpunere și implementare a legislației europene, ci își consolidează și poziția ca partener activ în tranziția globală către un model economic sustenabil. Aceasta va:

- reduce riscul declanșării procedurilor de infringement și al aplicării sancțiunilor financiare;
- proteja și extinde accesul la finanțările nerambursabile din fonduri europene;
- oferi predictibilitate și stabilitate mediului economic, atrăgând investiții în sectoarele verzi;
- crește competitivitatea economiei naționale prin alinierea la standardele internaționale de sustenabilitate.

Capitolul IV – Principalele obiective ale legii

Prezenta lege-cadru are rolul de a institui un cadru juridic unitar, predictibil și integrat pentru tranziția României către economia circulară, asigurându-se alinierea deplină la:

- Strategia Economiei Circulare aprobată de Guvern în 2022 și Planul de acțiune aferent;
- Pactul Ecologic European (Green Deal) și Planul de acțiune al Uniunii Europene pentru economia circulară (2020);
- alte documente strategice internaționale în domeniul mediului, climei și dezvoltării durabile, inclusiv Acordul de la Paris și Agenda 2030 a ONU.

Acest cadru normativ va funcționa ca un instrument de implementare a politicilor publice în domeniul utilizării eficiente a resurselor și va asigura stabilitate și continuitate în atingerea obiectivelor naționale și europene.

4.1. Obiective generale

Legea urmărește atingerea următoarelor obiective de bază:

- Crearea unui cadru normativ unitar care să reglementeze în mod coerent principiile, mecanismele și responsabilitățile în domeniul economiei circulare, evitând fragmentarea reglementărilor și suprapunerile instituționale.
- Implementarea integrală a obligațiilor europene și corelarea permanentă cu evoluțiile legislative ale Uniunii Europene, asigurând transpunerea completă a directivelor și aplicarea directă a regulamentelor relevante.
- Reducerea dependenței economiei naționale de resurse neregenerabile, prin creșterea gradului de reutilizare, reparare, remanufacturare și reciclare a produselor și materialelor, cu accent pe materiile prime critice.
- Îmbunătățirea performanței de mediu a sectoarelor economice, prin reducerea poluării, optimizarea consumului de energie și apă, și minimizarea generării de deșeuri.
- Creșterea competitivității economiei României, prin stimularea inovației, atragerea investițiilor verzi, sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii și dezvoltarea pieței pentru produse și servicii circulare.

- Protejarea sănătății populației și a mediului, prin măsuri preventive, standarde ridicate de calitate a mediului și reducerea impactului activităților economice asupra ecosistemelor naturale.

4.2. Obiective specifice pe termen scurt, mediu și lung

A. Termen scurt (2025–2027)

a) Instituirea Sistemului Național de Monitorizare și Auditare a Economiei Circulare (SNMAEC), cu infrastructură digitală interoperabilă cu platformele europene și cu acces public la date statistice agregate.

b) Stabilirea indicatorilor naționali de circularitate, în concordanță cu metodologia Eurostat, și a mecanismelor de raportare obligatorie pentru autorități și operatori economici.

c) Crearea unui cadru legislativ consolidat pentru Responsabilitatea Extinsă a Producătorului (REP), armonizat cu standardele UE și aplicat uniform în toate sectoarele relevante.

d) Lansarea de programe educaționale și campanii de conștientizare publică privind economia circulară, integrate în curriculumul național și în programele de formare profesională.

e) Introducerea cerințelor minime de ecodesign și durabilitate pentru produse cu impact semnificativ asupra mediului, în concordanță cu pachetul legislativ european „Ecodesign for Sustainable Products”.

B. Termen mediu (2028–2030)

a) Creșterea ratei de reciclare a deșeurilor municipale la minimum 55%, conform Țintelor europene.

b) Reducerea depozitării deșeurilor municipale la maximum 25% din totalul generat.

c) Implementarea trasabilității digitale complete a fluxurilor de materiale prin sisteme informatice naționale interconectate cu platformele UE, pentru prevenirea fraudei și raportarea exactă a datelor.

d) Extinderea schemelor de garanție-returnare (SGR) și către alte categorii de produse (de exemplu, textile, electronice de mici dimensiuni).

e) Creșterea ponderii materialelor reciclate utilizate în procesele de producție industrială, cu obiective minime obligatorii pe sectoare.

C. Termen lung (2031–2035)

a) Atingerea țintei de 65% reciclare pentru deșeurile municipale, conform Directivei (UE) 2018/851.

b) Limitarea depozitării deșeurilor municipale la maximum 10%, în conformitate cu Directiva (UE) 2018/850.

c) Integrarea completă a principiilor economiei circulare în toate sectoarele economice, inclusiv construcții, textile, transport, agricultură și industrie alimentară.

d) Crearea unui cadru fiscal stimulativ pentru produsele și serviciile circulare, cu facilități pentru companiile care ating și depășesc obiectivele de circularitate.

e) Consolidarea autonomiei strategice a României prin reducerea dependenței de importuri de materii prime critice și dezvoltarea piețelor interne pentru materiile prime secundare.

4.3. Corelarea obiectivelor cu documentele strategice

Strategia Economiei Circulare (2022) – măsurile strategice sunt transformate în obligații juridice cu mecanisme coercitive, asigurând implementarea lor efectivă.

Planul de acțiune pentru Strategia națională – termenele, indicatorii și responsabilitățile devin parte integrantă a cadrului legal.

Planul de acțiune al UE (2020) și Pactul Ecologic European – țintele europene sunt integrate și adaptate specificului național.

Acordul de la Paris și Agenda 2030 ONU – contribuția României la obiectivele climatice și de dezvoltare durabilă este consolidată prin măsuri legislative concrete.

4.4. Mecanisme de evaluare și revizuire

Pentru garantarea atingerii obiectivelor, legea instituie:

a) Rapoarte anuale de progres, elaborate de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și publicate transparent.

b) Evaluări intermediare la fiecare 3 ani, cu posibilitatea ajustării obiectivelor și a măsurilor în funcție de rezultatele obținute și evoluțiile tehnologice.

c) Mecanism de revizuire generală în anul 2030, pentru recalibrarea țăintelor în perspectiva anului 2035 și stabilirea unei noi foi de parcurs post-2035.

Capitolul V – Impactul social, economic și de mediu al reglementării

Prezenta lege-cadru este concepută nu doar ca un instrument juridic de transpunere a obligațiilor europene, ci și ca un mecanism cu efecte directe și măsurabile asupra societății, economiei și mediului, prin crearea unui ecosistem funcțional al economiei circulare.

5.1. Impactul social

Implementarea integrală a prevederilor legii va genera efecte pozitive la nivelul calității vieții populației și al coeziunii sociale, inclusiv:

a) Crearea de locuri de muncă verzi

Estimările Comisiei Europene arată că tranziția la economia circulară poate genera peste 4 milioane de locuri de muncă în UE până în 2030, dintre care mii pot fi în România, în sectoare precum reciclare, remanufacturare, reparații, logistică inversă și inovare tehnologică.

Se vor crea oportunități pentru calificări noi și reconversie profesională în domenii precum gestionarea fluxurilor de materiale, ingineria mediului și design sustenabil.

b) Îmbunătățirea sănătății publice

Reducerea depozitării deșeurilor și a poluării aerului, apei și solului va contribui la scăderea incidenței bolilor respiratorii, cardiovasculare și oncologice asociate poluării.

Creșterea calității mediului urban și rural va îmbunătăți indicatorii de sănătate și speranța de viață.

c) Incluziune socială și economie socială

Legea prevede măsuri pentru integrarea actorilor din economia socială (cooperative, întreprinderi sociale) în lanțurile valorice circulare, sprijinind grupurile vulnerabile și reducând inegalitățile economice.

Zonele afectate de tranziția ecologică vor beneficia de programe de sprijin și reconversie profesională, în special pentru muncitorii din industriile poluante sau aflate în declin.

5.2. Impactul economic

Economia circulară este un motor de creștere sustenabilă, capabil să genereze beneficii economice tangibile și pe termen lung. Prin adoptarea prezentei legi se preconizează:

a) Creșterea PIB și a productivității

Implementarea principiilor circulare poate crește PIB-ul României cu până la 1% anual prin reducerea dependenței de importurile de materii prime și creșterea valorii adăugate în industriile locale.

Optimizarea consumului de resurse va reduce costurile de producție și va spori competitivitatea pe piețele internaționale.

b) Atracția investițiilor verzi

Alinierea cadrului legislativ la Taxonomia UE și la standardele internaționale de sustenabilitate va crește atractivitatea României pentru investiții private și publice, inclusiv prin acces extins la fondurile PNRR, Fondul pentru o Tranziție Justă și programele Horizon Europe.

Se estimează mobilizarea unui volum semnificativ de capital privat în proiecte de infrastructură verde și tehnologii curate.

c) Dezvoltarea piețelor interne pentru materii prime secundare

Legea creează un cadru pentru dezvoltarea infrastructurii de colectare, sortare și procesare a materialelor reciclabile, stimulând producția internă și reducând dependența de importuri.

Apariția unor noi sectoare industriale specializate (remanufacturare, refabricare, recondiționare).

5.3. Impactul de mediu

Reducerea presiunii asupra mediului este una dintre finalitățile majore ale legii. Printre efectele anticipate se numără:

a) Reducerea poluării și a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES)

Creșterea reciclării și reducerea depozitării vor duce la scăderea emisiilor de metan din gropile de gunoi și la reducerea emisiilor de CO₂ rezultate din producția de materiale virgine.

Economia circulară poate contribui la reducerea emisiilor globale cu până la 39% până în 2032 (conform raportului Ellen MacArthur Foundation).

b) Conservarea resurselor naturale

Extinderea duratei de viață a produselor și reutilizarea materialelor vor reduce extracția de resurse neregenerabile și presiunea asupra ecosistemelor naturale.

În domenii precum construcții și textile, aplicarea principiilor circulare va diminua consumul de apă, energie și sol.

c) Protejarea biodiversității și a ecosistemelor

Reducerea poluării și gestionarea sustenabilă a resurselor vor contribui la protejarea habitatelor naturale și la creșterea rezilienței ecosistemelor.

Măsurile de prevenire a deșeurilor marine vor reduce impactul asupra speciilor acvatice și a lanțurilor trofice.

5.4. Impact instituțional și administrativ

Aplicarea legii implică o coordonare interinstituțională complexă, cu efecte pozitive asupra capacității administrative:

Clarificarea responsabilităților între Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, alte ministere de linie, autorități locale și agenții specializate.

Îmbunătățirea capacității de monitorizare și control prin dezvoltarea SNMAEC și digitalizarea proceselor administrative.

Crearea de mecanisme de consultare permanentă cu mediul de afaceri, societatea civilă și comunitățile locale.

5.5. Riscuri în absența reglementării

Dacă legea nu ar fi adoptată, România ar fi expusă unor riscuri majore:

Proceduri de infringement și sancțiuni financiare din partea Comisiei Europene pentru neîndeplinirea obligațiilor asumate.

Pierderea accesului la finanțări europene pentru proiecte de economie circulară și tranziție verde.

Menținerea unui model economic inefficient, bazat pe consum excesiv de resurse și depozitare masivă a deșeurilor.

Creșterea costurilor de mediu și sănătate publică pe termen mediu și lung.

Capitolul VI – Impactul bugetar și sursele de finanțare

Implementarea prezentei legi-cadru implică o mobilizare semnificativă de resurse financiare, având în vedere complexitatea mecanismelor instituționale pe care le instituie și necesitatea susținerii investițiilor publice și private în domeniul economiei circulare. Efortul bugetar va fi susținut atât din surse interne – bugetul de stat, bugetele locale și fonduri provenite din instrumente economice specifice – cât și din surse externe, cu prioritate pe accesarea fondurilor europene nerambursabile și atragerea capitalului privat.

Un prim palier de cheltuieli este cel aferent costurilor administrative și instituționale. Înființarea și operaționalizarea Sistemului Național de Monitorizare și Auditare a Economiei Circulare (SNMAEC) va presupune investiții inițiale în dezvoltarea unei platforme digitale interoperabile la nivel european, capabilă să colecteze, proceseze și analizeze date referitoare la indicatorii naționali de circularitate și la fluxurile de materiale.

Estimările preliminare, bazate pe costurile medii ale sistemelor informatice similare implementate în state membre UE, indică un necesar de aproximativ 10–15 milioane euro pentru dezvoltarea inițială și integrarea cu bazele de date existente ale Agenției Naționale pentru Protecția Mediului (ANPM) și Gărzii Naționale de Mediu. Totodată, va fi necesară formarea personalului specializat, atât la nivel central, cât și la nivel local, prin programe de instruire acreditate, în valoare estimată la circa 1 milion euro pe an în primii trei ani.

Consolidarea capacității instituționale presupune elaborarea și actualizarea periodică a ghidurilor metodologice, normelor tehnice și materialelor de instruire necesare pentru implementarea standardelor de economie circulară. Experiența altor state UE arată că aceste activități implică un efort financiar mediu anual de 500.000 – 700.000 euro, acoperind costurile de consultanță, traduceri, tipărire și distribuție.

Pe componenta de monitorizare și control, cheltuielile recurente vor include verificarea periodică a datelor raportate de operatorii economici, efectuarea de inspecții tematice și audituri de performanță, precum și întreținerea și actualizarea sistemelor de trasabilitate digitală. Integrarea acestor instrumente în activitatea curentă a Gărzii Naționale de Mediu și ANPM va necesita un buget anual suplimentar estimat la 3–5 milioane euro, în funcție de extinderea teritorială a controalelor și de gradul de digitalizare.

În ceea ce privește costurile pentru implementarea măsurilor de sprijin, legea prevede programe de educație și conștientizare publică privind economia circulară. Acestea vor fi adresate atât publicului larg, cât și mediului de afaceri și vor include campanii media, ateliere educaționale și dezvoltarea de materiale didactice pentru integrarea noțiunilor de economie circulară în curricula școlară și universitară. Conform datelor furnizate de Ministerul Educației pentru programe similare, costul anual estimat pentru astfel de activități este între 2 și 4 milioane euro.

Pentru stimularea mediului de afaceri, sunt prevăzute scheme de sprijin financiar sub formă de granturi și subvenții pentru întreprinderile mici și mijlocii, precum și pentru autoritățile locale care implementează proiecte de circularitate – de la infrastructură de colectare separată, la centre de reparații și unități de reciclare. Estimările inițiale sugerează un necesar de minimum 50 milioane euro anual, cu posibilitate de cofinanțare din fonduri europene. Un segment important îl reprezintă sprijinirea întreprinderilor sociale implicate în lanțurile valorice circulare, pentru care se propune alocarea unui fond dedicat de 5–7 milioane euro pe an.

Investițiile publice în infrastructură constituie un alt pilon major al finanțării. Crearea centrelor regionale de colectare, sortare și valorificare a materialelor, precum și implementarea instalațiilor de tratare și reciclare de înaltă performanță pentru deșeuri cu valoare economică ridicată (metale, materiale de construcții, echipamente electrice) vor necesita alocări totale de ordinul sutelor de milioane de euro în următorii 10 ani. Spre exemplu, costul mediu pentru un centru regional complet echipat se situează între 8 și 12 milioane euro, în funcție de capacitate și complexitate tehnologică.

Sursele de finanțare pentru aceste obiective vor fi multiple. Din bugetul de stat și din bugetele locale se vor asigura alocările anuale pentru funcționarea structurilor instituționale și cofinanțarea proiectelor finanțate din surse externe. Taxele de mediu, contribuțiile pentru ambalaje și alte instrumente economice prevăzute de lege vor constitui surse suplimentare și vor permite autofinanțarea parțială a mecanismelor prevăzute. Fondurile europene nerambursabile vor fi utilizate cu prioritate:

- Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) va finanța proiecte de infrastructură pentru gestionarea deșeurilor și digitalizare;
- Fondul pentru o Tranziție Justă va sprijini regiunile afectate de tranziția ecologică;
- Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) vor susține investițiile în infrastructură de mediu și inovație tehnologică;
- Programul LIFE va acoperi proiecte pilot și bune practici;
- Horizon Europe va finanța cercetarea și inovarea în domenii precum eco-design și tehnologii avansate de reciclare.

O componentă esențială a finanțării o vor reprezenta sursele private și parteneriatele public-private. Prin introducerea unor facilități fiscale, a schemelor de garantare și a cadrului juridic clar pentru parteneriate, se va încuraja participarea capitalului privat în dezvoltarea infrastructurii circulare. Emiterea de obligațiuni verzi, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2020/852 privind taxonomia pentru investiții durabile, va oferi o alternativă viabilă de finanțare sustenabilă.

Pe termen lung, implementarea legii este de așteptat să se auto-susțină parțial prin economiile generate: reducerea costurilor de depozitare și gestionare a deșeurilor, creșterea veniturilor din valorificarea materialelor reciclate și dezvoltarea pieței materiilor prime secundare, precum și diminuarea cheltuielilor din sistemul de sănătate publică datorită îmbunătățirii calității mediului.

Pentru a garanta eficiența utilizării fondurilor, legea instituie un mecanism de control bugetar bazat pe indicatori de performanță corelați cu indicatorii de circularitate, publicarea anuală a unui raport financiar privind implementarea legii și efectuarea de audituri periodice de către Curtea de Conturi și alte organisme competente. Aceste măsuri vor asigura transparența, responsabilitatea și orientarea permanentă către rezultate concrete.

Capitolul VII – Context internațional și bune practici

Economia circulară este o prioritate strategică la nivel global, fiind recunoscută de Organizația Națiunilor Unite prin Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, de Uniunea Europeană prin Pactul Ecologic European (Green Deal) și de numeroase organizații internaționale precum OCDE, Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) sau Platforma Internațională pentru Eficiența Resurselor (IRP).

Trecerea de la modelul liniar „extracție–producție–consum–eliminare” la modelul circular „producție–consum–recuperare–refolosire–reciclare” reprezintă nu doar o opțiune de mediu, ci și o strategie economică de creștere a competitivității și securității resurselor.

La nivel european, Comisia Europeană a lansat în 2020 al doilea Plan de acțiune pentru economia circulară, parte integrantă a Green Deal-ului, cu obiective clare pentru 2030: reducerea la jumătate a deșeurilor municipale reziduale, creșterea ratei de reciclare la minimum 65% și implementarea unor cerințe obligatorii de durabilitate pentru toate produsele introduse pe piața UE.

Planul include inițiative sectoriale pentru construcții, textile, ambalaje, echipamente electrice și electronice, baterii și vehicule.

Exemple de bune practici din statele membre UE confirmă că succesul tranziției depinde de integrarea coerentă a legislației, infrastructurii și stimulentei economice:

Țările de Jos au adoptat strategia „Nederland Circulair in 2050”, vizând reducerea cu 50% a consumului de materii prime virgine până în 2030 și tranziția completă până în 2050. Au implementat sisteme naționale de trasabilitate digitală a materialelor și scheme extinse de responsabilitate a producătorului.

Finlanda a fost primul stat membru UE care a elaborat o foaie de parcurs națională pentru economia circulară (2016), actualizată în 2019, ce include parteneriate public-private pentru inovare și mecanisme fiscale de stimulare a reutilizării materialelor.

Franța a adoptat Legea anti-risipă pentru o economie circulară (2020), care interzice distrugerea bunurilor nevândute și obligă producătorii să ofere informații detaliate privind reparabilitatea produselor.

Germania a dezvoltat un cadru legislativ robust, integrând economia circulară în politica industrială și infrastructura de gestionare a deșeurilor, sprijinită de un sistem avansat de reciclare a ambalajelor și materiale secundare.

La nivel internațional, **Japonia** este recunoscută pentru modelul „Societatea bazată pe reciclare”, consacrat prin Legea-cadru din 2000, care prevede obiective anuale obligatorii de reutilizare și reciclare, însoțite de sancțiuni severe.

Canada a dezvoltat inițiative regionale de economie circulară în provincii precum Columbia Britanică, unde există sisteme complete de colectare, reciclare și raportare transparentă pentru toate tipurile de ambalaje.

Singapore este un exemplu relevant de economie circulară, demonstrând cum un stat cu resurse naturale limitate poate transforma constrângerile în oportunități prin politici integrate și tehnologii avansate. Prin programe precum Zero Waste Masterplan și NEWater, orașul-stat reduce semnificativ cantitatea de deșeurii depozitate, reciclează apa uzată la standarde potabile și valorifică resursele prin simbioză industrială. Rezultatele obținute – creșterea ratei de reciclare, diminuarea dependenței de importuri și extinderea duratei de viață a infrastructurii de gestionare a deșeurilor – confirmă eficiența unui model pragmatic și centralizat de tranziție circulară.

Pentru România, alinierea la aceste bune practici presupune nu doar transpunerea legislației europene, ci și adaptarea mecanismelor la specificul național: distribuția neuniformă a infrastructurii, disparitățile regionale în gestionarea deșeurilor și gradul scăzut de conștientizare a populației. În acest sens, prezenta lege-cadru integrează instrumente esențiale precum: Sistemul Național de Monitorizare și Auditare a Economiei Circulare (SNMAEC), obiective naționale etapizate până în 2035 și stimulente fiscale pentru produsele și serviciile circulare.

Implementarea acestei legislații va consolida poziția României în cadrul tranziției globale către un model economic sustenabil, permițând accesul la fondurile europene dedicate, reducerea dependenței de resurse neregenerabile și creșterea competitivității în sectoarele inovative. În același timp, integrarea bunelor practici europene și internaționale va asigura predictibilitatea și eficiența cadrului normativ, evitând riscul de infringement și pierderea oportunităților de finanțare.

Capitolul VIII – Evaluarea riscurilor în absența reglementării

Neadoptarea prezentei legi-cadru ar perpetua un set de vulnerabilități structurale care afectează simultan competitivitatea economică, protecția mediului, sănătatea populației și capacitatea României de a-și îndeplini obligațiile internaționale. În lipsa unui cadru normativ unitar și predictibil, eforturile pentru tranziția către economia circulară vor continua să fie fragmentate, ineficiente și lipsite de forță juridică, ceea ce ar conduce la consecințe grave pe termen scurt, mediu și lung.

În plan juridic și instituțional, absența reglementării unitare ar menține actuala stare de dispersie legislativă, în care responsabilitățile sunt împărțite între multiple acte normative sectoriale, adesea incoerente sau incomplete. Lipsa corelării între politicile de mediu, dezvoltare economică și infrastructură ar îngreuna aplicarea standardelor europene și ar crește riscul declanșării procedurilor de infringement de către Comisia Europeană. Într-un asemenea scenariu, România ar putea fi obligată să plătească penalități zilnice de ordinul sutelor de mii de euro, conform jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauze similare.

În plan economic, inexistența unui cadru legislativ clar ar descuraja investițiile private în infrastructura și tehnologiile circulare. Investitorii, atât interni cât și externi, au nevoie de reguli clare, obiective pe termen lung și mecanisme de sprijin stabile pentru a direcționa capitalul către proiecte cu impact de mediu redus. Fără aceste elemente, România ar rata oportunități de finanțare din fonduri europene precum Planul Național de Redresare și Reziliență, Fondul pentru o Tranziție Justă sau Fondul de Coeziune, pierzând acces la sute de milioane de euro destinate dezvoltării sustenabile.

În plan social, lipsa unei legislații coerente ar împiedica dezvoltarea de programe integrate de educație și conștientizare publică, ceea ce ar perpetua un nivel scăzut de implicare a cetățenilor și a mediului de afaceri în practicile de economie circulară. Fără aceste programe, rata de colectare separată a deșeurilor ar rămâne mult sub media europeană, iar obiceiurile de consum ar continua să fie orientate către risipă și utilizarea resurselor neregenerabile.

În plan de mediu, menținerea modelului liniar de consum și producție ar accentua degradarea resurselor naturale, poluarea solului, apei și aerului, precum și pierderea biodiversității. Datele actuale arată că România depozitează peste 75% din deșeurile municipale, iar rata de reciclare este sub 14%, departe de țintele europene. În lipsa măsurilor legislative ferme, aceste procente vor rămâne practic neschimbate, generând efecte negative cumulative asupra ecosistemelor și calității vieții.

În plan strategic, neadoptarea legii ar compromite capacitatea României de a contribui la atingerea obiectivelor Pactului Ecologic European, ale Acordului de la Paris și ale Agendei 2030 ONU. În contextul geopolitic actual, caracterizat prin volatilitatea

lanțurilor de aprovizionare și creșterea prețurilor la materiile prime, lipsa unui plan național pentru economia circulară ar spori dependența de importuri, reducând autonomia strategică și reziliența economică a țării.

În concluzie, neadoptarea prezentei legi-cadru ar perpetua un cerc vicios în care resursele sunt irosite, investițiile sunt descurajate, obligațiile europene sunt încălcate, iar oportunitățile de dezvoltare sustenabilă sunt ratate. Prin urmare, adoptarea acestei legi nu reprezintă doar o opțiune de politică publică, ci o necesitate stringentă pentru protejarea interesului național pe termen lung.

Capitolul IX – Modalitatea de implementare și monitorizare

Implementarea prezentei legi-cadru se va realiza printr-o arhitectură instituțională clar definită, corelată direct cu obiectivele generale și specifice stabilite în Capitolul IV, respectiv cu termenele de realizare pe termen scurt (2025–2027), mediu (2028–2030) și lung (2031–2035). Rolul central în coordonarea aplicării legii revine Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, însă atingerea ȋintelor de circularitate prevăzute la art. 4.2 și 4.3 implică o rețea extinsă de autorități, instituții și parteneri economici.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAPI) va acționa ca autoritate coordonatoare, elaborând în termen de maximum 6 luni de la intrarea în vigoare a legii normele metodologice unitare de aplicare. Aceste norme vor detalia procedurile, indicatorii de performanță, responsabilitățile instituționale și mecanismele de control necesare pentru îndeplinirea obiectivelor menționate în Capitolul IV, inclusiv instituirea Sistemului Național de Monitorizare și Auditare a Economiei Circulare (SNMAEC). SNMAEC, prevăzut ca prioritate imediată în obiectivele pe termen scurt, va funcționa ca platformă digitală integrată și interoperabilă cu sistemele Uniunii Europene, asigurând colectarea, validarea și analiza datelor privind circularitatea la nivel național.

Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM) va administra componentele tehnice și operaționale ale SNMAEC, va gestiona bazele de date privind indicatorii de circularitate și va certifica datele raportate de operatorii economici și autoritățile locale. În paralel, Garda Națională de Mediu (GNM) va desfășura controale tematice și periodice pentru verificarea respectării obligațiilor stabilite de lege, aplicând sancțiunile prevăzute în cazul nerespectării ȋintelor intermediare stabilite în Capitolul IV.

Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului va avea misiunea de a integra principiile economiei circulare în politicile industriale și comerciale, stimulând investițiile verzi și dezvoltarea pieței materiilor prime secundare. Ministerul Educației va implementa obiectivele prevăzute în Capitolul IV privind educația și conștientizarea publicului, introducând module obligatorii și opționale pe tema economiei circulare în curricula națională și susținând programe de formare pentru cadrele didactice.

Autoritățile administrației publice locale vor elabora planuri locale și județene de economie circulară, în concordanță cu obiectivele și indicatorii stabiliți în Capitolul IV. Aceste planuri vor include măsuri concrete pentru infrastructura de colectare separată, funcționarea centrelor de reutilizare și reciclare, precum și campanii locale de informare și implicare a comunității. Termenele de atingere a ȋintelor – de exemplu, reciclarea a minimum 55% din deșeurile municipale până în 2030 și limitarea depozitării la

maximum 10% până în 2035 – vor fi transpuse în planuri de acțiune locale cu etape anuale de progres.

Monitorizarea implementării legii va fi continuă și transparentă. MMAP, prin SNMAEC, va centraliza datele raportate de autoritățile locale și operatorii economici, iar rezultatele vor fi prezentate anual Guvernului și Parlamentului sub forma Raportului Național privind Economia Circulară. Acest raport va evidenția gradul de realizare a obiectivelor prevăzute în Capitolul IV, eventualele întârzieri și măsurile corective adoptate. La fiecare trei ani, se va efectua o evaluare intermediară a progresului, cu posibilitatea ajustării obiectivelor și a termenelor, în funcție de performanțele înregistrate și de modificările cadrului legislativ european.

Pentru asigurarea disciplinei în implementare, legea instituie un mecanism de avertizare timpurie: atunci când SNMAEC semnalează o abatere semnificativă de la traiectoria țintelor asumate în Capitolul IV, MMAP notifică autoritățile responsabile, obligându-le să elaboreze un plan corectiv în maximum 90 de zile. Acest plan va fi monitorizat prioritar, iar neimplementarea lui atrage răspunderea administrativă a persoanelor și instituțiilor implicate.

Controlul eficienței financiare și al utilizării fondurilor va fi realizat prin audituri periodice ale Curții de Conturi și ale altor organisme competente, corelând resursele investite cu rezultatele măsurabile prevăzute în Capitolul IV. Astfel, se va asigura nu doar respectarea termenelor și obiectivelor, ci și utilizarea responsabilă a fondurilor publice și europene alocate.

În ansamblu, acest mecanism integrat de implementare și monitorizare transformă obiectivele strategice ale Capitolelor IV și V din expunerea de motive în acțiuni concrete, măsurabile și supuse unui control riguros, creând premisele unei tranziții reale și ireversibile a României către economia circulară.

Capitolul X – Consultări și avize obținute – prezentarea etapelor de consultare publică și instituțională

În conformitate cu dispozițiile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, proiectul de lege-cadru privind economia circulară va fi transmis, în cadrul procedurii parlamentare, către autoritățile și instituțiile publice competente, în vederea analizării și formulării de puncte de vedere sau avize.

Instituțiile vizate includ, fără a se limita la:

- Consiliul Legislativ;
- Consiliul Economic și Social;
- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor;
- Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului;
- Ministerul Educației;
- Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației;
- Ministerul Finanțelor;
- alte autorități și instituții publice centrale cu atribuții în domeniile vizate de prezenta lege.

Punctele de vedere și avizele formulate de aceste instituții vor fi analizate de inițiator, iar recomandările de natură să îmbunătățească textul normativ vor fi integrate în forma finală supusă dezbaterii și adoptării.

Capitolul XI – Considerații finale și fundamentarea necesității adoptării legii

Adoptarea prezentei legi-cadru privind economia circulară nu este doar o măsură tehnică sau administrativă. Este o alegere strategică, un răspuns la provocările majore cu care România se confruntă în domeniul resurselor, mediului și competitivității economice.

Această lege nu înseamnă doar norme și proceduri, ci înseamnă o direcție clară pentru următorii 10–15 ani, o schimbare de mentalitate și o oportunitate reală de modernizare a economiei și a administrației publice.

1. Un angajament față de viitor

România nu mai poate continua pe modelul economic liniar „extragem – producem – consumăm – aruncăm”. Resursele se epuizează, iar deșeurile ne costă din ce în ce mai mult — în bani, în sănătate publică și în credibilitate internațională. Legea propune o tranziție ordonată și realistă către un model circular, unde nimic nu se irosește și fiecare resursă își prelungește viața economică.

2. Conformare deplină la standardele europene

Adoptarea legii este singura cale prin care România poate îndeplini, la timp, obligațiile asumate prin Directivele europene și prin Pactul Ecologic European, evitând sancțiuni de milioane de euro și proceduri de infringement costisitoare. Este o investiție în respectarea angajamentelor internaționale și în consolidarea statutului de stat membru responsabil.

3. Beneficii economice concrete

Implementarea economiei circulare înseamnă:

- Locuri de muncă noi în industrii verzi, inovatoare și competitive;
- Reducerea importurilor de materii prime critice și consolidarea producției interne;
- Creșterea exporturilor de produse și servicii circulare cu valoare adăugată mare;
- Atragerea investițiilor verzi, sprijinite de fonduri europene nerambursabile și de capital privat.

4. Impact social și de mediu

Această lege nu este despre cifre seci, ci despre calitatea vieții: aer mai curat, ape mai puțin poluate, orașe mai curate și comunități mai sănătoase. Prevenirea poluării și reducerea deșeurilor înseamnă mai puține boli, mai puține costuri pentru sănătate și un mediu mai sigur pentru generațiile viitoare.

5. O șansă pentru modernizarea administrației

Legea aduce proceduri clare, date digitale centralizate, trasabilitate completă a fluxurilor de materiale și un cadru unitar pentru toate instituțiile implicate. Este o ocazie de a trece de la reacție la prevenție, de la improvizație la planificare strategică.

6. Un mesaj de încredere

Prin adoptarea acestei legi, România transmite investitorilor, partenerilor europeni și cetățenilor săi că este pregătită să își asume schimbarea. Este un mesaj că

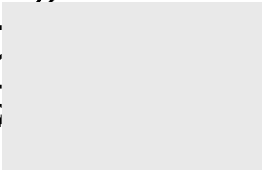
administrația și societatea românească înțeleg că viitorul economic și social nu poate fi construit pe irosire, poluare și lipsă de viziune.

În concluzie, această lege nu este o opțiune secundară sau un exercițiu birocratic. Este un proiect de țară în miniatură, cu efecte directe în economie, în mediu și în viața de zi cu zi a oamenilor. Amânarea adoptării ar însemna pierderea unor finanțări majore, agravarea problemelor de mediu și menținerea României pe ultimele locuri în clasamentele europene privind circularitatea.

Este momentul ca România să treacă de la intenții la acțiuni, iar această lege oferă exact cadrul necesar pentru a face acest pas decisiv.

ÎN NUMELE INIȚIATORILOR

Senator VELA Gheorghe

Av. "

TABEL

cu parlamentarii Partidului Oamenilor Tineri
inițiatori ai propunerii legislative referitoare la proiectul de lege privind Legea-cadru
a economiei circulare și stabilirea cadrului general pentru tranziția durabilă a României
către acest model economic

Nr crt	Nume/ prenume parlamentar POT	Semnătura
1	Senator ROBE Liviu Sorin	
2	Senator GHIȚĂ Robert-Daniel	
3	Senator ALDEA Valentina - Mariana	
4	Senator PINTEA Paul-Ciprian	
5	Deputat GAVRILĂ Bianca-Eugenia	
6	Deputat CÎMPAN Cristian-Emanuel	
7	Deputat POPA Cristian-Alexandru	
8	Deputat CERNIT Maria	
9	Deputat PORUMBOIU Gabriela	
10	Deputat GAVRILĂ Anamaria	
11	Deputat IRIMIA Ancuța-Florina	
12	Deputat MATEI Sergiu-Lucian	
13	Deputat NICOLAE Dan-Mihai	
14	Deputat KRONCSIȘ Sebastian-Andrei	
15	Deputat RĂDUCEA Gheorghe-Valentin	

16	Deputat CORCHEȘ Codruța-Maria	
17	Deputat CHIRIȚĂ Răzvan-Mirel	✓
18	Deputat GROFU Daniel	
19		✓
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		